

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 285/09-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. augusta 2009 predbežne prerokoval sťažnosť B. B., V., zastúpenej advokátkou JUDr. G. K., N., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 a 4 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23 Co 150/08 z 24. novembra 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť B. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. mája 2009 doručená sťažnosť B. B., V. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. G. K., N., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 23 Co 150/08 z 24. novembra 2008.

Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uviedla:

«... 1) Napadnutým rozsudkom bol potvrdený rozsudok Okresného súdu v Galante, sp. zn. 6 C 99/01, zo dňa 14. 1. 2008 v časti zamietnutia žaloby, zo dňa 27. 9. 2001, ktorou som sa domáhala určenia, že som vlastníčkou nehnuteľnosti, zapísanej na LV č. 876, kat. úz. V., ako dom č. p..., postavený na parc. č. 1125/58, parc. č. 1125/58 - zastavaná plocha o výmere 505 m² a parc. č. 1125/59 - záhrada o výmere 586 m², následne zmeneného petitu, ktorým som žiadala o určenie že vlastníckou nehnuteľnosťmi nachádzajúcich sa v kat. úz. V. zapísaných na Katastrálnom úrade v G., na LV č. 876 ako parc. č. 1125/58 - zast. plocha o výmere 505 m², spolu s domom, súpisné č. 929 postaveným na parc. č. 1125/58 a parc. č. 1125/59 - záhrada o výmere 685 m² je (žalobkyňa) B. B., rod. B., nar..., bytom V., v podiele 1/2-ica.

Súd určuje, že podiel 1/2-ice nehnuteľností nachádzajúcich sa v kat. úz. V. zapísaných na Katastrálnom úrade v G., na LV č. 876 ako parc. č. 1125/58 - zast. plocha o výmere 505 m², spolu s domom, súpisné č. 929 postaveným na parc. č. 1125/58 a parc. č. 1125/59 - záhrada o výmere 685 m² patrí do dedičstva po poručiťke R. B., rod. T., nar..., zomr..., posledne trvalo bytom V., ktorú zmenu prvostupňový súd pripustil uznesením prijatým na pojednávaní dňa 11. 4. 2005.

2) V uvedenej veci som sa svojho práva domáhala na tom skutkovom základe, že som toto spolu so svojou právnou predchodkyňou (matkou) nadobudla titulom vydržania podľa § 134 ods. 1, 3, Oz podľa ktorého oprávnený držiteľ sa stáva vlastníkom veci, ak ju má nepretržite v držbe po dobu 10 rokov, ak ide o nehnuteľnosť.

Do doby podľa ods. 1 sa započíta aj doba po ktorú mal vec v oprávnenej držbe právny predchodca.

Podľa § 129 ods. 1 Obč. zák. držiteľom je ten kto s vecou nakladá ako s vlastnou, alebo kto vykonáva právo pre seba.

Podľa § 130 ods. 1 Obč. zák. ak je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu vec, alebo právo patrí, je držiteľom oprávnený. Pri pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená.

Do výkonu vlastníckeho práva som spolu so svojou matkou vstúpila po vyplatení celej kúpnej ceny za celý predmetný dom a príľahlé pozemky, podľa potvrdenia, zo dňa 16.

09. 1975, na základe ktorého bola vyplatená záloha 30.000,- Kčs, s tým, že celá hodnota predaného domu je 50.000,- Kčs a doplatok mal byť vyplatený vtedy, keď sa súčasný vlastník zo spomínaného domu vysťahuje. Uvedené sa uskutočnilo - vlastníci dom vypratali a ja spolu so svojou matkou som sa začiatkom apríla 1976, do uvedeného domu nasťahovala, pričom sme vyplatili aj zvyšok kúpnej ceny, vo výške 23.000,- Kčs...

Od uvedeného dátumu sme cit. nehnuteľnosti spolu s matkou nepretržite užívali, fakticky ovládali, t. j. vykonávali v nich právo bývania, realizovali v nich opravy, údržbu (napr. plynofikácia), brali úžitky z príľahlej záhrady (úroda).

Uvedeným výkonom práv sme prejavovali vôľu nakladať s predmetnými vecami ako so svojimi. Počas celého výkonu držby sme sa nepretržite k nehnuteľnostiam správali tak, ako k vlastným veciam. O tom svedčí aj fakt, že sme za ne pravidelne každoročne odvádzali daň z nehnuteľností. Poukazujem na potvrdenie Obce V., zo dňa 19. 01. 2007.

Predmetné nehnuteľnosti sme spolu s matkou a po jej smrti len ja, užívali v dobrej viere, že nám vlastnícky celé patria, nakoľko sme za ne vyplatili celú dohodnutú kúpnu cenu. Účastníkmi dohodnutého prevodu vlastníctva boli všetci žijúci spoluvlastníci vecí. V súvislosti s tým poukazujem, že účastníkmi prevodu nehnuteľností boli aj oprávnení dedičia po J. K., ktorý v čase podpísania potvrdenia o predaji predmetných nehnuteľností bol už nebohý, pričom dedičstvo sa nadobúda smrťou poručiteľa bez ohľadu na to kedy je prejednané. Dôležitým faktorom našej dobromyseľnosti bolo to, že došlo k úplnému naplneniu obsahových náležitostí zmluvy tým, že doplatok kúpnej ceny z našej strany bol realizovaný až po vypratani predmetných nehnuteľností a ich faktickom odovzdaní do našej oprávnenej držby a užívania. Týmto sme boli v domnení, že nehnuteľnosti nám výlučne patria, hoci formálne k ich prepisu nedošlo.

Za účelom realizácie prepisu kúpeného domu a pozemkov bola vyplatená suma 5.000,- Sk právnej predchodkyňa žalovaných pri dohode o predaji zo dňa 16. 9. 1975.

Krajský súd sa stotožnil s dôvodmi odvolaním napadnutého rozhodnutia v súvislosti s oprávnenosťou držby, keď z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že žalobkyňa od začiatku uzavretia určitej dohody vedela, že nedošlo k nadobudnutiu oprávnenej držby. Taktiež súd konštatuje bez všetkého, že po spísaní úradného záznamu bola upozorňovaná na túto skutočnosť. Z odôvodnenia však nevyplýva na základe čoho súd dospel k takémuto záveru a o aký dôkaz ho oprel. V tejto časti je rozhodnutie nepreskúmateľné.

Súd ďalej v odôvodňovaní konštatuje, že žalobkyňa sama chodila za právnou predchodkyňou žalovaných za účelom usporiadania vlastníckych vzťahov a je nepochybné, že aj notár jej a takisto jej matke jej právnej predchodkyne vysvetli, že za účelom spísania nehnuteľnosti sa vyžaduje písomná zmluva a jej registrácia na Štátnom notárstve avšak táto zmluva nemohla byť spísaná dovtedy, kým neboli nehnuteľnosti usporiadané.

V tejto časti je rozhodnutie taktiež nepreskúmateľné, nakoľko nie je zrejmé na základe čoho súd dospel k takémuto záveru a o aký dôkaz ho oprel.

Súd ďalej konštatoval, že je nepochybné, že účastníci záznamu mali v úmysle previesť predmetné nehnuteľnosti, ale na platnosť tohto prevodu sa vyžaduje písomná forma ako aj registrácia na štátnom notárstve. O tomto mala vedomosť žalobkyňa, jej matka od začiatku. Opäť ide o nepreskúmateľné rozhodnutie súdu v tejto časti.

Z odôvodnenia rozsudku musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej.

Mám za to, že uvedené z odôvodnenia rozsudku nevyplýva.

Dokonca som toho názoru, že právne závery súdu sú v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami a zo skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú.

Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu ako vyplývajú z čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Jedným z týchto princíпов predstavujúcim súčasť práva na riadny proces a vylučujúcim ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu svoje rozsudky odôvodniť (§ 157 ods. 1 OSP) a to spôsobom zakotveným v ustanovení § 157 ods. 2 OSP.

Podľa môjho názoru súd nijakým spôsobom nezdôvodnil ako dospel k vynesným záverom.

V konaní o vydržaní vlastníckeho práva na rozdiel od dokazovania vlastníctva nie je potrebné, aby sa dokazoval platný právny dôvod nadobudnutia, riadny prechod vlastníctva (v takom prípade by bol občiansko právny inštitút vydržania vlastníckeho práva zbytočný), ale len okolnosti o poctivosti nadobudnutia. V tom je zásadný rozdiel medzi ochranou vlastníctva a držby (pre porovnanie uvádzam R 45/86, str. 496 - 497).

Podmienkou oprávnenej držby a vstupu do nej je aby oprávnený držiteľ dobromyseľne s vecou, ako svojou začal nakladať, alebo právo vykonávať.

Mám za to, že zo skutkových zistení v danej veci jednoznačne vyplýva, že sme s mojou (matkou) právnou predchodkyňou do dobromyselnej držby vstúpili na základe písomnej dohody zo dňa 16. 9. 1975, a to najneskôr dňa 5. 4. 1976, kedy sme doplatili dohodnutú kúpnu cenu a nasťahovali sa do domovej nehnuteľnosti po vysťahovaní sa pôvodnej vlastníčky (tak, ako bolo dohodnuté) - právnej predchodkyne žalovaných.

Hoci táto zmluva s označením „potvrdenie“, pričom z textu jednoznačne vyplýva, že išlo o zmluvu, nemala formálne náležitosti, vyplýva z nej jednoznačná vôľa všetkých zúčastnených, ktorí ju podpísali (t. j. právnej predchodkyne žalovaných ako aj všetkých žalovaných) previesť vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam na mňa žalobkyňu a na moju matku.

Z interpretácie zmluvného textu vyplýva, najmä z vety, cit.: „Na základe vzájomnej dohody, ktorú svojimi podpismi potvrdzujú R. a B. B. hodnota predaného domu je 50.000,- Sk.“

V súvislosti s uvedeným poukazujem najmä na výraz „predaného“, ktorého interpretácia v súvisi s celým ďalším textom potvrdzuje, že zmluvným stranám bolo zrejmé, že ide o dokonaný právny akt predaja a kúpy, pri ktorom právom úkone bolo dohodnuté, čo je predmetom predaja, za akú kúpnu cenu, akým spôsobom a kedy bude táto vyplatená a kedy bude predmet odovzdaný kupujúcim.

Takto dohodnutú kúpnu zmluvu všetci zúčastnení rešpektovali, t. j. právna predchodkyňa sa z domovej nehnuteľnosti vysťahovala, dokonca rozdelila kúpnu cenu medzi všetky svoje deti (vid'. výpovede samotných žalovaných ako aj svedkov), kúpna cena bola po vysťahovaní a odovzdaní kupujúcim do držby doplatená v dohodnutej výške (vid' úradný záznam spisovaný na Miestnom národnom výbore dňa 5. 4. 1976, pričom v tomto zázname boli nehnuteľnosti konkretizované - označené aj parcelnými číslami o popisným č. domu.

Vo veci interpretácií zmluvy súdy nezohľadnili, že uvedená rukou písaná dohoda nie je síce koherentnej štruktúry, pregnantnej terminológie, ani systematického usporiadania, čoho samozrejme účastníci neboli schopní ako laici, ale z nej vyplýva jednoznačne prejav vôle predať predmetné nehnuteľnosti, odovzdať ich do užívania kupujúcim a obdržať za nedohodnutú kúpnu cenu.

Právny formalizmus orgánov verejnej moci a nimi vznášané prehnané nároky na formálnosť a formuláciu zmluvy nemožno z ústavno - právneho hľadiska akceptovať, lebo evidentne zasahujú do zmluvnej slobody občana, vyplývajúcej z princípu zmluvnej voľnosti (autonómie vôle), podľa čl. 2, ods. 3 ústavy.

„Nedostatok“ dobromyseľnosti súd videl iba v tom, že som tak ja ako aj moja matka mala vedomosť o tom, že malo dôjsť k riadnemu spisaniu kúpnej zmluvy so všetkými náležitosťami a k jej registrácii na Štátnom notárstve, čím by bolo možné formálne nadobudnúť vlastníctvo k predmetným nehnuteľnostiam. Údajne naša (moja a matkina) vedomosť o danej skutočnosti bola zrejmá od začiatku. Nie je zrejmé, tak, ako som už konštatovala, od ktorého dôkazu, resp. skutočnosti takýto právny záver krajský súd odvodil.

Ja tvrdím, že o našej dobromyseľnosti sme nemali najmenšiu pochybnosť vzhľadom na všetky okolnosti, za ktorých sme do držby vstúpili.

Absurdným sa v konečnom dôsledku javí apelovanie oboch súdov na morálny aspekt veci s odkazom žalovaným, vzhľadom na jednoznačný úmysel previesť vlastníctvo k veci na mňa a moju matku, za skutočného vyplatenia dohodnutej sumy s vyjadrením potreby usporiadania vlastníckych pomerov na základe riadnej dodatočnej kúpnej zmluvy vzhľadom už na dlhšiu dobu (ide o 40. rokov) bývania mňa žalobkyne a mojej právnej predchodkyne v predmetnej nehnuteľnosti. Počas celej tejto doby nebola naša držba nijakým spôsobom zo strany žalovaných ani žiadnych iných osôb rušená, žalovaní podnikli kroky k zápisu nehnuteľnosti do LV až po podaní mojej žaloby, resp. tesne pred týmto podaním (viď položka výkazu výmer na LV 657 pre kat. úz. V. patriaca k titulu nadobudnutia vlastníctva označená skratkou v. z. 350/2001 v záznamovom konaní Z 2828/2001). Všetci žalovaní tvrdili, že sa nedomáhali vlastníckeho práva počas celej doby užívania, ani držbu ničím kvalifikovane nerušili.

Odvolací súd upozornil v odôvodnení napadnutého rozsudku, že až rozhodnutím 6 C 81/76, zo dňa 2. 7. 1976 právoplatným dňa 31. 8. 1976 bolo súdom určené, že J. K. a J. K. (právna predchodkyňa žalovaných) sú vlastníčkami pozemkov tam citovaných, ktoré patria do ich BSM, preto teda podľa názoru odvolacieho súdu predchodkyňa žalovaných nemohla prevádzať vlastnícke právo k takým nehnuteľnostiam, ku ktorým vlastníčkou ešte v čase zmluvy nebola. S takýmto názorom odvolacieho súdu sa nestotožňujem.

Zároveň poukazujem na rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3 Cdo 142/2002, podľa ktorého:

„Kúpnu zmluvu pri ktorej predávajúci nie je vlastníkom predmetu predaja a kúpy v čase jej uzavretia, za podmienky, že obidve zmluvné strany (predávajúci i kupujúci) sú si tejto skutočnosti vedomé (konajú v dobrej viere), treba považovať za platnú, pokiaľ sa predávajúci dodatočne stane jeho vlastníkom (predmetu prevodu).“

3) V súvislosti s porušením práva na spravodlivý súdny proces poukazujem na pochybenie, ktorého sa dopustil najmä prvostupňový súd, vzhľadom k tomu, že krajský súd rozhodoval vo veci bez pojednávania.

Ide o skutočnosť, že ja sťažovateľka som osoba, ktorá rozumie a rozpráva v jazyku maďarskom. V slovenskom jazyku rozumiem len minimálne, nie som v stave chápať a vyjadrovať sa v slovenskom jazyku plynulo, ani odborne. Vzhľadom k tomu som počas celého konania žiadala, aby bol do konania prizvaný tlmočník z jazyka maďarského, čím by bolo zabezpečené moje právo vyplývajúce z ust. § 18 OSP, podľa ktorého

Účastníci majú v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie. Majú právo konať pred súdom vo svojej materčine alebo v jazyku, ktorému rozumejú. Súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv.

Toto mi nebolo umožnené, moja výpoveď sa realizovala bez takejto osoby, takže je nanajvýš pravdepodobné, že jej výsledok a obsah je výrazne skreslený. Pričom mám dôvod domnievať sa, že na základe takejto výpovede dospel k svojim mylným záverom.

Súd do konania prizval na viacnásobné naliehanie mojej právnej zástupkyne uznesením až na pojednávaní dňa 22. 1. 2007 tlmočnicu (podľa označenia súdu) z jazyka maďarského, pracovníčku tamojšieho súdu (OS GA) A. C.

Dôkaz: zápisnica z pojednávania zo dňa 22. 1. 2007

Poukazujem na skutočnosť, že osoba s uvedeným menom sa vtom čase, ani ku dnešnému dňu, v zozname tlmočníkov nenachádza. Prostredníctvom takejto osoby mi nemohlo byť kvalifikovane moje základné právo na spravodlivý súdny proces, v ktorom si majú byť účastníci rovní, zabezpečené.

4) Za zmienku stojí aj postup konania na krajskom súde, ktorý prinajmenšom vzbudzuje pochybnosti o jeho dôslednom zaobčaní sa danou vecou.

Dňa 15. 10. 2008 bolo mojej právnej zástupkyňi doručené predvolanie na pojednávanie, ktoré sa malo konať na základe podaného odvolania žalobkyne dňa 10. 11. 2008 o 9.30 hod., pričom z predvolania vyplýva, že súd pokladá za potrebné ma (žalobkyňu) v tomto konaní vypočuť. Ja som sa spolu s mojou právnou zástupkyňou na pojednávanie dostavila. Po vyvolaní veci súd zistil, že žalovaný v 6) rade - neprítomný F. K., nemá vykázané doručenie predvolania na pojednávanie. Za účelom zistenia jeho novej adresy bolo pojednávanie bez môjho výsluchu odročené na neurčito. Z napadnutého rozsudku vyplýva, že tento bol vynesенý dňa 24. 11. 2008, t. j. len 14 dní po odročení predchádzajúceho pojednávania, ktoré sa nekonalo a na ktorom pokladal za potrebné ma vypočuť, pričom môj výsluch realizovaný nebol.

Zároveň poukazujem na vyjadrenie žalovaných v 3), 4), 5) a 6) rade, zo dňa 24. 11. 2008, ktoré bolo zaslané z ich strany na Krajský súd v Trnave. Toto vyjadrenie predkladám v kópii, ktorú si ponechali označení žalovaní, pričom podpísaný originál sa nachádza priamo v súdnom spise...

Rozsudok bol vyhlásený len deň pred datovaním vyjadrenia žalovaných v 3), 4), 5) a 6) rade, potvrdzujúcim moje argumentácie a postoj k danej veci. Okrem toho krajský súd rozhodol bez pojednávania podľa odôvodnenia v súlade s novelou s ust. § 214 ods. 2 O. s. p., účinného 15. 10. 2008. Otázny je tento procesný postup súdu, keď ešte 15. 10. 2008 bolo doručené predvolanie na pojednávanie na 10. 11. 2008, podľa ktorého súd pokladal za potrebné ma v konaní vypočuť, čo nasvedčuje úmyslu súdu zopakovať dokazovanie výsluchom žalobkyne, namieste teda bolo nariadenie pojednávania podľa § 214 ods. 1 OSP. K môjmu výsluchu však nedošlo. Prečo potom o menej ako 9 dní (ak rátame najmenej 5 dňovú lehotu podľa § 156 ods. 3 OSP) bez všetkého súd zmenil názor, nepokladal za potrebné ma vo veci vypočuť, čím by bolo dokazovanie zopakované, resp. doplnené, ale rozhodol rozsudkom bez pojednávania?

5) Po vyčerpaní všetkých právnych prostriedkov podľa zákona 124/2002 Z. z., z vyššie uvedených dôvodov žiadam, aby Ústavný súd po prijatí mojej sťažnosti na ďalšie konanie mojej sťažnosti vyhovel a nálezom rozhodol v zmysle § 56 ods. 1, 2, 3 písm. b) zákona o ústavnom súde takto:

A) Krajský súd v Trnave svojím rozsudkom sp. zn. 23 Co/150/08, zo dňa 24. 11. 2008, porušil základné práva a slobody sťažovateľky, a to právo na spravodlivý

súdny proces garantovaný čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3, 4, Ústavy Slovenskej republiky a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

B) Ústavný súd vzhľadom na porušenie uvedených práv ruší rozsudok Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 23 Co/150/08, zo dňa 24. 11. 2008 a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6) Zároveň navrhujem podľa § 52 ods. 2 zákona o ústavnom súde vzhľadom na všetky okolnosti prípadu rozhodnúť o dočasnom opatrení a odložiť vykonateľnosť napadnutého právoplatného rozhodnutia. Svoj návrh odôvodňujem nasledovne:

Na základe výkonu napadnutého rozhodnutia by bolo možné zo strany žalovaných domáhať sa vypratania predmetnej nehnuteľnosti, pričom som staršia osoba odkázaná na pomoc inej osoby (viď predložené lekárske potvrdenie), príbuzných nemám, som nutne odkázaná bývaním na danú nehnuteľnosť. Žiadne iné bývanie si nemám možnosť zabezpečiť, nakoľko nevlastním žiadny iný hnutel'ný ani nehnuteľný majetok, okrem poberania starobného dôchodku vo výške 222,10 € mesačne od 1. 1. 2009, od roku 2001 išlo o podstatne nižšie sumy mesačne, nakoľko dôchodok každoročne valorizoval a príspevku osoby v hmotnej núdzi, žiadny iný príjem nemám. Tento plne každý mesiac spotrebujem na zabezpečenie základných životných potrieb.

V prípade úspešnosti si žiadam priznať náhradu trov tohto konania.

7) Vyjadrenie právnej zástupkyne sťažovateľky:

Ohľadne vyvinutosti právneho vedomia mojej klientky predkladám súdu lekársku správu zo dňa 16. 2. 2009, MUDr. I. S. psychiatra, podľa ktorej ide o osobnosť simplexnú, infaltilnejšiu, so známami organického poškodenia CNS ľahkého stupňa. Skutočnosť, že ide o takúto osobnosť, je zrejmá aj vizuálne ako aj z jej vyjadrovacích schopností.

Poukazujem taktiež na skutočnosť, že matka navrhovateľky v čase kúpy bola staršou osobou taktiež jednoduchého laického zmysľania.

Z hľadiska vnímania celej záležitosti zo strany sťažovateľky a jej právnej predchodkyne oba súdy nevykonali žiadne, ani najzákladnejšie dokazovanie, a to výsluch žalobkyne napr. ohľadne vzdelania, spoločenského, resp. pracovného zaradenia a pod...»

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo keď preskúmanie označeného postupu (rozhodnutia orgánu štátu) v rámci predbežného prerokovania vôbec nesignalizuje možnosť porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa, realnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05).

1. Sťažovateľka sa svojou sťažnosťou domáhala vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 23 Co 150/08-303 z 24. novembra 2008.

Z doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že ústavný súd aplikujúc judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva vo vzťahu k čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj judikatúru vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy skúma, či konanie ako celok bolo spravodlivé, a nie je v zásade oprávnený a povinný preskúmavať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmavať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Do obsahu základného práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí právo účastníka konania dožadovať sa toho, aby všeobecné súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takéhoto výkladu a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách a do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Krajský súd svojím rozsudkom č. k. 23 Co 150/08-303 z 24. novembra 2008 ako súd odvolací na základe odvolania sťažovateľky potvrdil rozsudok Okresného súdu Galanta (ďalej len „okresný súd“) č. k. 6 C 99/2001-237 zo 14. januára 2008 a v časti náhrady trov zrušil tento rozsudok a vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie. Krajský súd vo svojom rozhodnutí okrem iného uviedol:

„... Odvolací súd v súlade s novelou s ust. § 219 ods. 2 O. s. p. účinnou od 15. 10. 2008 sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a považuje za potrebné skonštatovať, že dôvody napadnutého rozhodnutia v súvislosti s právnym názorom na oprávnenosť držby sú správne pretože jedným z atribútov nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním je dobromyseľnosť. Od začiatku uzavretia určitej dohody žalobkyňa vedela, že nedošlo k nadobudnutiu oprávnenej držby. Po spísaní úradného záznamu bola upozorňovaná na túto skutočnosť. Sama chodila aj za právnou predchodkyňou žalovaným za účelom usporiadania vlastníckych vzťahov a je nepochybné,

že aj notár jej a tak isto aj jej matke jej právnej predchodkyne vysvetlil, že za účelom spisania nehnuteľnosti sa vyžaduje písomná zmluva a jej registrácia na Štátnom notárstve avšak táto zmluva nemohla byť spísaná dovtedy kým neboli nehnuteľnosti usporiadané. Nie je správny názor odvolateľky, že žalovaným sa nepodarilo uniesť dôkazné bremeno na preukázanie, že jej držba nebola oprávnená, práve naopak v konaní o určenie vlastníctva vydržaním má práve navrhovateľ preukazovať atribúty splňajúce nadobudnutie vlastníckeho práva inštitútom vydržania z ktorých jedným je predovšetkým oprávnenosť a dobromyseľnosť držby. Je nepochybné, že účastníci tohto záznamu mali v úmysle previesť predmetné nehnuteľnosti ale na platnosť tohto prevodu bola písomná forma registrácie a zmluvy potrebná, Dobromyseľnosť v danom prípade zo strany žalobkyne a jej právnej predchodkyne nebola dodržaná, i keď išlo o spôsobilý predmet vydržania i keď by sa mohli započítavať jednotlivé obdobia do dĺžky vydržacej doby. Argumentácia tým, že sa nezaujímal žalovaní o toto vlastnícke právo počas celých rokov až kým nedošlo k nadobudnutiu titulmi dedičských rozhodnutí a aj hoci bolo potvrdené výpovedami niektorých žalovaných i svedkov, že došlo k vyplateniu tejto sumy nemôže meniť nič na tom, že mali vedomosť žalobkyňa a jej matka od začiatku, že treba zmluvu napísať, že treba zmluvu registrovať. Za tým účelom vyzývali aj žalovaní k napísaniu zmluvy a boli navštíviť notára. Prvostupňový preto správne takto koncipovanú žalobu o určenie vlastníckeho práva vydržaním zamietol a je správny aj názor súdu prvého stupňa vzhľadom na morálnu, etickú stránku predmetnej veci, pretože bol tu úmysel právnej predchodkyne žalovaných previesť vlastnícke právo na žalobkyňu a jej nebohú matku za vyplatenia určitej dohodnutej sumy sa na základe písomného záznamu zrealizovalo vyplatenie, je treba však usporiadať vlastnícke pomery na základe riadnej dodatočnej kúpnej zmluvy vzhľadom už na dlhšiu dobu bývania žalobkyne a jej predchodkyne v predmetnej nehnuteľnosti.

Odvolací súd ešte na záver upozorňuje, že až rozhodnutím 6 C 81/76 zo dňa 2. 7. 1976, ktoré nadobudlo právoplatnosť 31. 8. 1976 jednoznačne vyplýva, že súd určil, že J. K. zomr... a žalobkyňa J. K. sú vlastníčkmi pozemkov 1125/58 vo výmere 544 m², a parc. č. 1125/59 – záhrada o výmere 547 m² vedeného na LV č. 876, kat. úz. V. v celosti, ktoré vlastníctvo patrí do ich BSM. Tzn., že toto konanie bolo až následne potom čo odvodzuje žalobkyňa na základe potvrdenia z 16. 9. 1975 čím potvrdzuje kúpu predmetných nehnuteľností preto je zrejmé, že predchodkyňa žalovaných nemohla prevádzať vlastnícke

právo k takým nehnuteľnostiam ku ktorým ešte vlastníčka nebola nakoľko sa na základe určujúcej žaloby stala až na základe právoplatného rozhodnutia 6 C 81/76 právoplatného 31. 8. 1976.“

Z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu, ktorým potvrdil označený rozsudok okresného súdu, vyplynulo, že toto rozhodnutie nebolo neodôvodnené a arbitrárne.

Ústavný súd vo svojej stabilnej judikatúre uvádza, že postup a rozhodnutie súdu, ktoré vychádzajú z aplikácie konkrétnej zákonnej procesnoprávnej úpravy, nemožno hodnotiť ako porušovanie základných práv a slobôd (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97). Za porušenie základného práva pritom nemožno považovať neúspech v konaní. Inak povedané, obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ústavy, resp. práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania, preto nie je možné považovať nevyhovenie návrhu v konaní pred všeobecným súdom za porušenie týchto práv (I. ÚS 3/97).

O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. rozhodnutia I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03), pričom v konkrétnych okolnostiach danej veci sa tak nestalo.

Ústavný súd konštatuje, že skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom krajského súdu nestotožňuje (v sťažnosti pritom uvádza argumenty, ktoré uviedla aj v odvolaní), nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti uvedeného rozhodnutia a k vysloveniu záveru o porušení jej základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v tejto časti po jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

2. Sťažovateľka v bode 3 svojej sťažnosti v súvislosti s porušením jej práva na spravodlivý súdny proces namietala aj porušenie čl. 47 ods. 3 ústavy, podľa ktorého všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní, ako aj porušenie čl. 47 ods. 4 ústavy, podľa ktorého kto vyhlási, že neovláda jazyk, v ktorom sa vedie konanie podľa odseku 2, má právo na tlmočníka. K tomu uviedla, že je osobou, ktorá „rozumie a rozpráva v jazyku maďarskom. V slovenskom jazyku rozumiem len minimálne, nie som v stave chápať a vyjadrovať sa v slovenskom jazyku plynulo, ani odborne. Vzhľadom k tomu som počas celého konania žiadala, aby bol do konania prizvaný tlmočník z jazyka maďarského, čím by bolo zabezpečené moje právo vyplývajúce z ust. § 18 OSP, podľa ktorého Účastníci majú v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie. Majú právo konať pred súdom vo svojej materčine alebo v jazyku, ktorému rozumejú. Súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv.

Toto mi nebolo umožnené, moja výpoveď sa realizovala bez takejto osoby, takže je nanajvýš pravdepodobné, že jej výsledok a obsah je výrazne skreslený. Pričom mám dôvod domnievať sa, že na základe takejto výpovede dospel k svojim mylným záverom.

Súd do konania prizval na viacnásobné naliehanie mojej právnej zástupkyne uznesením až na pojednávaní dňa 22. 1. 2007 tlmočnicu (podľa označenia súdu) z jazyka maďarského, pracovníčku tamojšieho súdu (OS GA) A. C. “.

Sťažnosť v tejto časti smeruje proti okresnému súdu.

Ústavný súd vo vzťahu k namietanému porušeniu tohto základného práva sťažovateľky zistil zo spisového materiálu okresného súdu, že sťažovateľka vo svojom odvolaní proti rozsudku tohto prvostupňového súdu č. k. 6 C 99/01-237 zo 14. januára 2008 nenamietala porušenie svojho základného práva podľa čl. 47 ods. 4 v spojení s čl. 47 ods. 3 ústavy, resp. svojho práva na ustanovenie tlmočníka z maďarského jazyka v konaní pred okresným súdom. (Nad rámec tohto konštatovania ústavný súd uvádza, že zo zápisnice z pojednávania na okresnom súde v označenej veci vyplýva, že tlmočník z maďarského jazyka bol prítomný na pojednávaní 29. mája 2006, na ktorom sa nezúčastnila sťažovateľka ani jej právna zástupkyňa, resp. aj na pojednávaniach, ktoré sa uskutočnili po pojednávaní

22. januára 2007, pozn.) Znamená to, že na ochranu svojich práv nevyužila prostriedky, ktoré mala k dispozícii v systéme všeobecných súdov.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v časti namietajúcej porušenie základného práva podľa čl. 47 ods. 3 a 4 ústavy odmietol pre nedostatok svojej právomoci podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Z týchto čiastkových záverov vo vzťahu k namietanému porušeniu uvedených základných práv sťažovateľky vyplynulo, že ústavný súd tiež odmietol jej sťažnosť ako celok.

Vzhľadom na túto skutočnosť bolo už ďalej bezpredmetné rozhodovať o sťažovateľkinom návrhu na odloženie vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. augusta 2009